

กิเลสมีเขา

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺสฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๙

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรมนะ ธรรมะภาคปฏิบัติ จากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง ใจดวงนั้นได้ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาจนหัวใจเป็นธรรมๆ มันต้องผ่านค้นหาความทะยานอยาก ขำระล้างกิเลสค้นหาความทะยานอยากในหัวใจของตน ล้มลุกคลุกคลานมาเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมา ครูบาอาจารย์ของเราที่ท่านฝึกหัดปฏิบัติมา ท่านถึงเห็นคุณค่า เห็นคุณค่า เก็บเล็กผสมน้อย ไม่มองข้ามสิ่งที่มีมันจะเป็นประโยชน์กับหัวใจของตน

ถ้ามันจะเป็นประโยชน์กับหัวใจของตน มันมีศีลมีธรรมไง ศีล สมาธิ ปัญญา การฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันไม่มีทางอื่นหรอก ทางอื่นๆ เป็นทางของกิเลสทั้งนั้นนะ

ทางของกิเลส กิเลสมันศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาแล้ว แล้วก็คิดว่าตัวเองประพฤติปฏิบัติแล้วจะได้คุณสมบัติตามธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น เขาไม่ได้คิดเลยว่าเขามีกิเลสคือความไม่รู้

อวิชชาความไม่รู้เป็นผู้บงการ ใจความโลภ ความโกรธ ความหลง หลงใหลได้ปลื้มกับกิเลสในหัวใจของตน คิดว่าสิ่งนั้นเป็นธรรมๆ เพราะอะไร เพราะไปสมรู้ร่วมคิดไง กิเลสมันพลิกมันแปลงขึ้นมา มันหลอกมันลวงขึ้นมา แล้วหัวใจของตนไม่มีสติปัญญาเท่าทันมันไง ล้มลุกคลุกคลานให้เขาเหยียบย่ำทำลาย ยังคิดว่านั้นเป็นธรรมๆ อยู่

แต่ครูบาอาจารย์ของเราท่านฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ท่านรู้ท่านเห็นของท่าน ท่านรู้ท่านเห็นของท่านขึ้นมามาว่า ถ้ายังตั้งใจของตนเองขึ้นมาไม่ได้ มันจะเป็นการปฏิบัติธรรมไปไหน

นี่หัวใจของตนก็หาไม่เจอ หาไม่ได้ อยู่ที่อารมณ์ความรู้สึกเท่านั้น อารมณ์ความรู้สึกอันนั้นเพราะเราเกิดมาเป็นมนุษย์ไง

การเกิดเป็นมนุษย์เป็นสิ่งที่ชีวิต สิ่งมีชีวิตที่มันรับรู้ของมันได้ รับรู้ของมันได้ก็รับรู้ของมันแบบโลกนี้ไง ดูลิ เราบุรุษคนหนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ ก็อยากรู้ อยากเห็นไปกับเขา เวลาอารมณ์ความรู้สึกของตนจินตนาการไปมันก็ไปรู้ไปเห็นอย่างนั้น มันก็เข้าใจว่าตัวเองยิ่งใหญ่ ตัวเองมีความรู้ ตัวเองจะมีคุณธรรม ไม่รู้นั่นนะ กิเลสมันหลอก

สิ่งที่ฤๅษีชีไพรในสมัยพุทธกาลเขาก็จะลึกอดีตชาติของเขาได้ เขากำหนดอนาคตของเขาได้ แล้วเขาเป็นอะไรละ เขาก็เป็นฤๅษีชีไพรไง เป็นนักพรตนอกพระพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปฝึกฝนค้นคว้ากับเขามาหมดแล้ว แต่ฝึกฝนค้นคว้ามานานไหนแล้วมันไม่ใช่ทาง มันไม่ใช่ทาง

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาฝึกหัดปฏิบัติในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเองไง สิ่งที่เราเห็นเป็นความจริงนะ บุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ เป็นความจริง แต่ความจริงอันนั้นแก้กิเลสได้หรือไม่ได้ ถ้าแก้กิเลสได้ ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่เอาเรื่องนี้มาสั่งสอนละ ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงเอาทางสายกลางในพระพุทธศาสนาไง มัคโค ทางอันเอก เอกตรงไหน เอกตรงที่มันทำถูกต้องชอบธรรม

แต่ของเรา เรามีอวิชชา เราทำถูกต้องชอบธรรมหรือไม่ จินตนาการของตัวเองไป ความรู้สึกนึกคิดของตัวเองทะยานอยากของตัวเองไป แล้วก็อ้างอิงธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บู้บี้บู้ยามาให้เป็นธรรมๆ แล้วพฤติกรรมของตนเองเหลวแหลก ไม่มีสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอัน เป็นหลักเป็นเกณฑ์ของใครไม่ได้เลย

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ เวลาอบรมบ่มเพาะขึ้นมาจนสิ้นกิเลสทั้งสิ้น พ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์

ไฉนมีความรู้ความเห็นในพระพุทธศาสนา แต่มากอบโกยเอาแต่เรื่องโลกๆ นี่ไง เรื่องโลกๆ เอาโลกเป็นใหญ่ไง ธรรมเป็นอย่างนั้นหรือ ธรรมเป็นอย่างนั้นเป็นไปไม่ได้ ธรรมเป็นอย่างนั้นไปมันก็เป็นธรรมของโลก

เป็นธรรมของโลก เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม วางพระศาสนาไว้ คำว่า “วางพระพุทธศาสนาไว้” เทศนาว่าการขึ้นมา พระอานนท์จดจำมาได้ทั้งนั้น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบริณีพพานไปแล้ว “ธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเธอ” สิ่งที่ยุติธรรมและวินัยจะเป็นศาสดาของเธอ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางพระพุทธศาสนาไว้กับโลก

แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระองค์แรกหรือ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นองค์ที่ ๔ ในภัทรกัป พระพุทธเจ้า ๕ พระองค์
อนาคต พระศรีอริยเมตไตรยจะมาตรัสรู้ในอนาคตกาล จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันก็
หมุนเวียนของมันไปไป ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เอามาเป็นอาวุธทำร้าย
ตัวเองไป ถ้าเป็นทางโลกๆ ก็เป็นเรื่องของทางโลกไป

ทางโลกเราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนามีวัฒนธรรม
ประเพณีที่ดีงาม เราก็พยายามฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาให้หัวใจเราเป็นธรรมไป

ทางโลกเขาเวลามีครอบครัวขึ้นมา มีลูกมีเต้าก็อยากให้มีครอบครัว ถ้ามีครอบครัวขึ้นมา
เป็นคู่ครองของตน คู่ครองของตน ถ้าคู่ครองที่มีศีลมีธรรมมันก็เป็นคู่ครองที่ดีงาม คู่ครองที่
นอกใจมันสวมเขา มันสวมเขาให้สามีและภรรยา มันสวมเขาๆ สวมเขาแล้วมันได้สิ่งใดขึ้นมาล่ะ
ก็มีความทุกข์ความยากไป แล้วมันก็ทุกข์ใจ มันก็อยู่กับโลกนี้ไป

นี่เราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาจะเอาข้อเท็จจริงของเราไป เวลาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้านี้ก็เป็นธรรม กิเลสในหัวใจของตนมันก็เป็นกิเลส กิเลสกับธรรมไป กิเลส
มันจะสวมเขา กิเลสมันสวมเขาให้นักปฏิบัตินะ ถ้ามันไม่มีอำนาจวาสนา ล้มลุกคลุกคลานอยู่
อย่างนั้นล่ะ แล้วกิเลสก็สวมเขาอ้างว่าเป็นธรรมะ ใญ่ญ่ก็เป็นธรรม ใญ่ก็เป็นธรรม

ธรรมของกิเลส ไม่ใช่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ใช่ธรรมะใน
ภาคปฏิบัติ ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นเป็นการทรงจำธรรมวินัย นั้น
ภาคปริยัติ ภาคปริยัติศึกษามาเป็นความดีงามหรือไม่ ดีงามแน่นอน เพราะอะไร เพราะสมัย
พุทธกาล มุขปาฐะทรงจำกันมา แล้วท่องจำกันมา มาถึง ๒๐๐ ปีแล้วถึงได้เริ่มต้นมาจดจารึกกัน
มา แล้วจดจารึกกันมา สิ่งที่จดจารึกกันมาก็เป็นภาษาบาลี

ทีนี้ในปัจจุบันนี้โลกเจริญขึ้น การศึกษาค้นคว้าขึ้นมาก็แปลจากภาษาบาลีมาเป็น
ภาษาไทย ภาษาไทยมันก็แล้วแต่คนจะตีความของเขาไป แม้แต่ภาษาบาลี ภาษาบาลีไม่
คลาดเคลื่อน แต่คนตีความๆ มันคลาดเคลื่อน

แล้วนี่เหมือนกัน เราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาจะเอาข้อเท็จจริงในหัวใจของตน มีอำนาจ
วาสนาหรือไม่ ถ้าไม่มีอำนาจวาสนา ธรรมและวินัยเป็นศาสดา ก็พยายามศึกษาค้นคว้าใน
ภาคทฤษฎีนี้มา แล้วก็ตีความของตนๆ กิเลสมันก็สวมเขาๆ ถ้าถูกใจก็ว่าเป็นธรรม ไม่ถูกใจก็ว่า
ไม่ใช่ วุฒิภาวะมีมากน้อยขนาดไหนไป ปฏิบัติได้ระดับไหนขึ้นมาก็ว่ามีความสามารถ เป็น
ธรรมๆ

ฤาษีชีไพรเขาปฏิบัติมาก่อนแล้ว

ในปัจจุบันนี้โลกเจริญๆ มีการศึกษา มีภาคทฤษฎี เวลาถ้าเป็นธรรม เขาก็มาวิเคราะห์ วิจัยกัน วิเคราะห์วิจัยกันก็เอาไม่อยู่หรอก สิ่งที่มีนั้นเป็นหรือไม่เป็นก็คิดเข้าข้างตัวเองให้กิเลสมัน สวมเขาว่านั้นเป็นธรรมๆ ว่าเป็นธรรมโดยกิเลสนะ

แต่ถ้าเป็นธรรมๆ แล้ว รสของธรรมชนะรสทั้งปวง ศึกษาค้นคว้ามาถ้าใจเป็นธรรมนะ ศึกษาแล้วมันก็ยอมรับ แล้วศึกษาค้นคว้าจะให้มันเป็นจริงขึ้นมา ฉะนั้น เวลาศึกษาค้นคว้าให้เป็นจริงขึ้นมา ปรียติ ปฏิบัติ

ปรียติๆ เวลาศึกษาค้นคว้า เขามีคณะกรรมการของเขา เขาตรวจสอบของเขาว่ามีความรู้ถูกต้องชอบธรรมหรือไม่ ว่าเข้าใจธรรมโดยความเป็นจริงหรือไม่ แต่ความเข้าใจมันก็เป็นขณะที่สติสัมปชัญญะเราสมบูรณ์แบบ เวลาสติมันอ่อนแอ เวลามันหลงไหลได้ปลื้ม มันก็จะเอาแต่ความพอใจของตนเท่านั้นนะ

มี ผู้ที่บวชเรียนมาแล้วเป็นมหา มหากวีรู้จักธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งนั้นนะ เวลาสักกาลาเทศมาเมาหัวราน้ำเลย เวลาเป็นพระเป็นเจ้าก็มีศีลมีธรรม เวลาสักออกมาแล้วหัวราน้ำ เล่นการพนันขันต่อ ใช้ชีวิตอู้ลุ่ยฉุยแฉก ไม่เห็นมีร่องมีรอยอะไรเลย

ฉะนั้น พุดถึงนักปฏิบัติๆ นักปฏิบัติเราก็จะปฏิบัติตามความเป็นจริงของเราขึ้นมาให้ได้ ถ้าปฏิบัติขึ้นมาจริงให้ได้ นั่นเขาก็เป็นฆราวาส ถ้ามีอำนาจวาสนาก็มาบวชพระๆ เพราะอะไร เพราะมีศีล ๒๒๗

ครูบาอาจารย์ของเราที่ฝึกหัดปฏิบัตินะ เวลาทางฆราวาส ศีล ๕ ศีล ๘ คำว่า “ศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐” แล้วเวลาฝึกหัดปฏิบัติ คนที่ปฏิบัติไปไม่ได้ ว่าเราเป็นคฤหัสถ์จะปฏิบัติได้หรือไม่ได้

พระเจ้าสุทโธทนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปโปรดจนเป็นพระอรหันต์ สิ่งที่เป็นสมัยพุทธกาลก็ยืนยันว่าคฤหัสถ์เป็นพระอรหันต์ได้ถ้าทำความเป็นจริง แต่ถ้าทำความเป็นจริง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านอนาคตังสญาณ ท่านรู้ของท่าน ท่านฝึกหัดปฏิบัติของท่าน ท่านควบคุมดูแลของท่าน

ไฉนก็เหมือนกัน เวลาเราจะฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ถ้าเราว่ามีศีลๆ ศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ถ้ามีศีลแล้วจะปฏิบัติธรรม จะมีดวงตาเห็นธรรมได้หรือไม่

ได้ แต่ได้ขึ้นมาแล้ว แต่เวลาศีล ศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ เวลาฝึกหัดปฏิบัติ ครูบาอาจารย์ที่ดี งาม เวลาจิตใจมันอ่อนแอ มันรื้อรอบขอบเขตมันไม่เข้มแข็งขึ้นมา มันไหลไปกรูดๆ แล้วเวลาปฏิบัติไปกิเลสมันสวมเขาให้ “เป็นอย่างนั้นๆ บรรลุธรรมอย่างนั้น”

ไม่มีครูบาอาจารย์ที่ดีงาม มันก็เป็นกลุ่มเป็นก้อนขึ้นมา เห็นไหม

จนปฏิบัติในปัจจุบันนี้ ถึงกลางพระพุทธศาสนา ศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราท่านฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ท่านอบรมบ่มเพาะขึ้นมา

หลวงตาพระมหาบัวท่านบอกว่า หลวงปู่มั่นเป็นโรงงานผลิตพระอรหันต์

เวลาพระอรหันต์ที่ดีงามขึ้นมา ทุกคนก็ชื่นชมบูชาทั้งนั้นนะ ก็เชื่อมั่นในพระพุทธศาสนา ในการฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ปฏิบัติขึ้นมาก็มีผู้ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาในทางโลก ในทางกิเลส กิเลส มันสวมเขา สวมว่าเป็นธรรมๆ ขึ้นมา ก็ตั้งเป็นกลุ่มเป็นก้อน เป็นสำนักปฏิบัติ สำนักปฏิบัติ โดยทั่วไป ฆราวาสสอนธรรมๆ ฆราวาสสอนธรรมเพราะอะไร มันไม่มีอวดอุตตริมนุสสธรรมใจ จะพูดอะไรก็ได้ จะทำอะไรก็ได้ แล้วถ้ามีคนเชื่อถือศรัทธาขึ้นมา โอ้โฮ! เป็นกระแสสังคมที่ โอ้โฮ! เชิดชูบูชา

แต่ถ้าเป็นพระนะ วิปัสสนาธุระ ครูบาอาจารย์ที่ถูกต้องชอบธรรมท่านมีของท่าน ถ้าพูด ออกนอกกลุ่มนอกทางนั้นนะอวดอุตตริมนุสสธรรม ขาดจากความเป็นพระ

แล้วมันได้แย่งก็กระมิดกระเมี้ยนว่า เราไม่ได้พูดเอง ลูกศิษย์ลูกหาเขาฟังผิดไป

แต่ในทางโลก นี่ไง ถ้ากิเลสมันสวมเขาใจ กิเลสมันสวมเขาขึ้นมาก็ถือว่าตนศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ นี่ไง มันไม่ใช่ศีล ๒๒๗ มันไม่มีปาราชิก ๔

แต่เวลามาบวชเป็นพระ บวชเป็นพระฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาศีล ๒๒๗ เวลาครูบาอาจารย์ ของเรา ถ้าศีลมันสะอาดบริสุทธิ์ ศีลมันดีงามขึ้นมา การฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาก็ถูกต้อง ชอบธรรมขึ้นมา

การฝึกหัดทำความสงบของใจเข้ามาๆ มันสงบจริงหรือเปล่า

อารมณ์ทั้งนั้นนะ แล้วอารมณ์รู้จักอารมณ์ตัวเองอีกต่างหาก ถ้าทำสมาธิ สมาธิมันก็เป็น มิฉฉา มิฉฉา นี่ศีลมันไม่พอๆ

ครูบาอาจารย์เราพูดมามากมาย ศีลมันอื้อลุ่มฉุยแฉก ถ้าปฏิบัติไปเป็นสมาธิได้หรือไม่ ถ้าเป็นก็เป็นมิจฉา เป็นหัตถอ ถ้าเป็นสัมมาสมาธิ ศีล สมาธิ ปัญญา ถ้าศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ ครูบาอาจารย์ที่ฝึกหัดปฏิบัติ ศีลมีความสำคัญมาก

แล้วเราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา เวลาฝึกหัดเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา มันสงบสุขหรือไม่ ถ้ามันเป็นบุญนะ มีบุญขึ้นมามันก็ต้องชอบธรรมของมัน แล้วถ้ามันเป็นบาปละ เป็นอกุศลละ ในหัวใจของคนมากมายมหาศาล เวลาจะทำความสงบของใจเข้ามา โอ้ย! มันติดมันดินมันพลิก มันแพลงทั้งนั้นนะ

ถ้ามีครูบาอาจารย์ที่ดีงามไง ครูบาอาจารย์ที่ดีงาม หนึ่ง ท่านทำเป็นตัวอย่างก่อน จะสอนเขาๆ ตัวเองต้องทำให้ได้ก่อน แล้วพอทำให้ได้แล้วมันรู้หมด กิเลสมันกะล่อนปลิ้นปล้อน ขนาดไหน แล้วมันจะสวมเขา มันจะทับถมใจของตนมากน้อยขนาดไหน เขาถึงมีศีลเป็นรั้วกัน รั้วรอบขอบชิด ถ้ามีศีลเป็นรั้วรอบขอบชิด

เวลาเรามีศรัทธาในพระพุทธศาสนา เราเป็นนักปฏิบัติ ถ้าเราจะปฏิบัติขึ้นมา ถ้าศีลเราไม่พอ เรายังพอปฏิบัติของเราได้ ถ้าเราบวชพระ บวชเป็นนักรบมีศีล ๒๒๗ มันน่าจะภาวนาดีขึ้นมา แล้วมีครูบาอาจารย์ที่ดีงามที่ส่งเสริมขึ้นมา เขาก็พยายามฝึกหัดปฏิบัติให้มันชัดเจนของมันขึ้นมา ถ้ามันชัดเจนขึ้นมา ถ้ามันมีความสงบสุขเข้ามา มันเป็นข้อเท็จจริงของมันเข้ามา มันเป็นสัมมาสมาธิ ศีล สมาธิ ปัญญา

แล้วจะฝึกหัดอย่างไร

แต่ถ้ามันเป็นกิเลสมันสวมเขา มันจะทำอะไรมันก็เป็นธรรม เพราะเป็นความคิดใจ มันเป็นอารมณ์ไง แล้วถ้าอารมณ์มันดินะ มันก็มีความปกติสุขของเขา

ดูที่สำนักปฏิบัติต่างๆ เวลาหลักการมันเปลี่ยนไปได้ตามความพอใจของอารมณ์ ตามความพอใจของเราจะเอาใจใคร ถ้าเอาใจใครก็ โอ้ย! มีบุญมีกุศลมาร่วมกัน ปฏิบัติมาร่วมกัน ปฏิบัติแล้วมันจะดีงามขึ้นมา

ไอ้คนโดนกินลูกยอเข้าไปมันก็ลอยเหี่ยว เชื้อ แล้วถึงที่สุดแล้ว เป็นข้าวมาตลอด มีข้าวมาตลอด แต่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านมีข้าวอะไร ความดีๆ ไม่มีใครพูดถึงเลย สิ่งที่ท่านฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาในหัวใจของท่าน เพราะอะไร เพราะท่านเป็นเศรษฐกิจธรรมไง เศรษฐีธรรมมันขาดแคลนอะไร เศรษฐีธรรมมันต้องพึ่งพาอาศัยกระแสสังคม กระแสโลกด้วยหรือ

โลกามิส เรื่องโลกเป็นธุรกิจทั้งนั้น แล้วเข้ามาแล้ว มันถึงที่สุดแล้วก็ผลประโยชน์ กิเลสมันสวมเขา มาฝึกหัดปฏิบัติธรรม อยากได้ประโยชน์ อยากมีกระแส อยากให้คนชื่นชม

เฮ้ย! มึงบ้าหรือป่าววะ ก็เราอยู่กับโลกเราก็เห็นแล้ว มันวุ่นวาย ที่นี้วุ่นวายหนอ ที่นี้เดือดร้อนหนอ เราจะหาความสงบสุข ไปวัดไปวาไปฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ถ้าเป็นความปกติสุขนั้น บุญของตน

การเกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ ทรัพย์ทางโลก ใครทุกคนก็แสวงหาขึ้นมาเพื่อดำรงชีวิต แล้วแสวงหาเพื่อดำรงชีวิตขึ้นมา โลกเขาก็กั่มหัวให้ถ้าเป็นเศรษฐกิจโลก โลกทั้งหมด คารวะเงินทอง คารวะอำนาจของเขา

แต่เราก็อยู่กับเขามา แล้วธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ เวลาสอนพระๆ นั้นนะ เงินทองเป็นอสรพิษ มันกัดหัวใจของคน แล้วดูคนทางโลกสิ ฆ่าแกงกันก็เรื่องคดโกง ทรัพย์สมบัตินั้นแหละ อยากยิ่งใหญ่ อยากมีอำนาจ หลงผิดกันไป แสวงหาโดยทางทุจริต แล้วก็ติดคุกติดตะรางกัน มานั่งร้องไห้ร้องไห้กัน เราก็เห็นนะ เราถึงได้ละทางโลกมา ละทางโลก มาอยู่วัดอยู่วา มาฝึกหัดปฏิบัติเพื่อความสงบสุขของใจ

ถ้าบวชเป็นพระๆ เป็นนักรบๆ ปัจจัยเครื่องอาศัยมันขาดแคลนตรงไหน

มันขาดแคลนก็ความเพียรเอ็งนั่นแหละ ถ้ามีความเพียร ความวิริยะ ความอุตสาหะ ขึ้นมา เราเกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ใจ เราเป็นนักรบใจ เรามีโอกาสที่จะชำระล้างกิเลสในหัวใจของเราใจ

แล้วฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาให้กิเลสมันสุมเขาไซ้ไหม ใญ่ก็เป็นธรรม ใญ่ก็เป็นธรรม

เฮ้ย! ธรรมอะไรของเอ็งวะ กะล่อนปลิ้นปล้อนอยู่อย่างนั้นนะ มันเป็นธรรมตรงไหน มันทุศีล มันไม่มีศีล มันเป็นมิจฉา ออกนอกกลุ่มนอกทางไปทั้งนั้นนะ แล้วกิเลสก็สุมเขา เป็นธรรมๆ โลกก็อ่อนแอ อ่อนแอลงทุกวันๆ เห็นอย่างนั้นแล้วเชื่อถือศรัทธา

เชื่อถือศรัทธาเพราะอะไร

เพราะอารมณ์เราก็สร้างได้ เพราะเขาพูด เราก็เข้าใจได้ แล้วทำอย่างนี้เราก็ทำได้

แต่เวลาหลงปุ่เสาร์ หลงปุ่มันท้าวพวกนี้พวกไร้สาระ ไร้สาระแล้วให้เขาไปกองจมอยู่กับโลกเขา อย่าให้เข้ามาวุ่นวายในวงปฏิบัติ วงปฏิบัติมันจะอ่อนแอกันไป มันจะมั่งง่าย แล้วมั่งง่ายแล้วอยากได้ มั่งง่ายแล้วสิ่งนั้นทำไม่ได้ แล้วเวลาจะฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาก็เป็นอัตตภิคม ถาปณโยค อวดตัวว่ายิ่งใหญ่ อวดตัวว่าเคร่งในศีลในธรรม

ไร้สาระทั้งนั้นนะ

เรามีศีลมีธรรม เราจะไปอวดใคร ถ้าเราจะอวด เราก็จะอวดกิเลสในใจนี้แหละ เวลา กิเลสมันนอกกลุ่มนอกทาง มันทำอื้อลุ่มลุ่ม แรก เรามีรั้วขอบเขต เราจะกางกั้นไว้ เราไม่ยอมไปกับมัน เพราะเรามีศีลจะ เรามีอำนาจ

เราเกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาศึกษาค้นคว้ามาในตำรับตำรา ทางสังคมเขาอบรมบ่มเพาะมาเป็นประเพณี วัฒนธรรม เราเห็นประเพณีวัฒนธรรม ทำอะไรเพื่อบุญกุศลทั้งนั้นนะ ทำอะไรเพื่อความดีงาม ทั้งนั้นนะ แต่มันแข่งขันแย่งชิงซับซ้อนอยู่ในนั้นนะ มันเห็นไหม

แล้วเวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา เขาเพื่อละเพื่อวาง นี่ปฏิบัติมาจะแสวงหาความยิ่งใหญ่ มัน ยิ่งใหญ่ตรงไหน กิเลสมันหลอกทั้งนั้นนะ กิเลสมันสวมเขาเอา ธรรมะในหัวใจของคนแห่งผาก มันก็เร้าร้อนใจ

แต่ครูบาอาจารย์ของเราที่เป็นธรรมนะ เริ่มต้นมีรั้วรอบขอบชิด มีศีล มีศีลจะมีความจริง แล้วจะทำให้ศีลคุ้มครองเรา กลิ่นของศีลกลิ่นของธรรมจะหอมทวนลม เราจะสร้างคุณงาม ความดีของเรา เราไม่แยแสกับสังคมใดๆ ทั้งสิ้น สังคมโลกมันเป็นใหญ่ได้อย่างไร มันต้องธรรม เป็นใหญ่

แล้วธรรมมีอยู่ไหน มีกลิ่นอายอยู่ไหนนะ มันมีธรรมตรงไหน แล้วจะปฏิบัติธรรมด้วยความกะล่อนอย่างนั้นใช่ไหม ปฏิบัติธรรมด้วยความกะล่อน กิเลสมันสวมเขา มันว่าสิ่งนั้นเป็น ธรรม

แต่เราเป็นมนุษย์ เรามีกายกับใจ เรามีสติปัญญา ถ้ากะล่อนนั้นนะมันทุศีล มันเป็นศีล อย่างไร แต่ถ้าเป็นศีลมันซื้อสัตย์สุจริต ซื้อสัตย์สุจริตจากภายนอก แล้วถ้ามีศีลจะความจริง ขึ้นมา มันจะซื้อสัตย์สุจริตจากภายใน

ความกตัญญูกตเวทีเป็นเครื่องหมายของคนดี ถ้าเรามีศีลจะความจริง คนมีความ กตัญญูกตเวทีจากพ่อจากแม่ พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก ให้ชีวิตนี้มา เราต้องเคารพพ่อแม่ ของเรา

แล้วถ้าเราฝึกหัดปฏิบัติของเราขึ้นมา ถ้ามีศีลจะความจริงขึ้นมา เราจะเคารพหัวใจของ ตน พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ถ้ามันมีศีลมีธรรม พุทธะมันจะสว่างไสวของมันขึ้นมา

ไอ้กะล่อนปลิ้นปล้อนนั้นนะ มันเป็นเมฆหมอกปกคลุมให้พุทธะของเราเจริญอกงาม ขึ้นมาไม่ได้ เพราะมันทุศีล ศีลที่รั้วรอบขอบชิด มันทำลายรั้วรอบขอบชิดออกไปแล้ว แล้วมันก็

เตลิดเปิดเปิงไปแต่กิเลสที่มันจะสุ่มไฟในหัวใจของตัว นี่เิง การฝึกหัดปฏิบัติเิง กิเลสมันสวมเขาว่าเขาของตัวที่จะไปขวิดคนนั้น ขวิดคนนี้ ว่านี่เป็นสมบัติที่ดีงาม

เบียดเบียนตนและเบียดเบียนผู้อื่นเิง ถ้ามันไม่เบียดเบียนตนแล้ว มันจะไปเบียดเบียนผู้อื่นได้อย่างไร ถ้าไม่มีเบียดเบียนตน มันก็ต้องมีรั้วรอบขอบชิดของเรา ทำความสงบของใจเข้ามาให้ได้ใช้ไหม แล้วทำความสงบของใจให้ได้ ทำเป็นหรือเปล่า กิเลสสวมเขาว่าเป็นธรรมๆ ที่ว่าเป็นธรรมๆ มันทำใจมันสงบจริงหรือเปล่า

ถ้าใจมันสงบจริง คีล สมาธิ ถ้าใจมันไม่สงบจริงมันก็เป็นมิจาเิง มิจาเพราะคีลมันทุศีลขึ้นมาเิง แล้วมันจะเกิดปัญญาอะไรละ มันก็เกิดกรรมปฏิรูป ธรรมะคิดเองเออเองเป็นเองนั้นเะ

ธรรมะคิดเองเออเองเป็นเอง เวลามันคิด เวลามันหลงมันเิดล มันก็ได้ปลื้มของมันเะ เวลาความคิดนั้นมันผ่านไป มันเื่อมไป ถ้ามีอำนาจวาสนา มันมีสติมีปัญญา มันจะเทียบเคียงได้ว่าอารมณ์อย่างนี้เราก็คเคยเป็น อารมณ์อย่างนี้เราก็คเคยมี แล้วมัน สพุเพ ธมฺมา อนตฺตาเิง มันเกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วดับไป หมุนเวียนอยู่อย่างนั้นเะ แล้วมันมีอะไรสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอันละ

แต่ถ้าเป็นสัมมาทิฐิถูกต้องชอบธรรมเะ เราพยายามฝึกหัดของเรา มีคำบริกรรมของเรา อย่างซีเกียจ จะพุทโธก็พุทโธๆ พุทโธหาย ไข้พุทโธหายเพราะมันซีเกียจ แล้วพุทโธหาย หายแล้วได้อะไรขึ้นมา หายแล้วจิตมันเจริญขึ้นมาบ้างหรือไม่ แล้วก็จะคิดถึงพุทโธหายอยู่นั้นตลอดเวลา

พุทโธหายคืออารมณ์ว่าง อารมณ์ที่มันไม่ได้ทำอะไรเลยเิง แต่ถ้าเรามีคำบริกรรม มันรู้อยู่แล้ว คำบริกรรมขึ้นมาเะ โอ้ย! มันเคร่งมันเครียด มันทุกข์มันยาก มันลำบากมันลำบาก

ก็มีคำบริกรรมเิง จิตไม่ทำงาน จิตไม่มีการบริหารจัดการ จิตมันจะสงบสุขได้อย่างไร จิตมันจะสงบได้อย่างไร มันไม่เคยทำอะไรเลย มันจะได้อะไรขึ้นมา กิเลสมันสวมเขา มันมีติดบอด แล้วสิ่งที่รู้ที่เห็นความเป็นจริงขึ้นมาเิงมันก็เพราะธรรมของกิเลส ธรรมของกิเลสคือมันว่าง ว่างอย่างนี้คือบรรลุมรรค บรรลุมรรคอะไรเข้าก็สิ้นกิเลส

กิเลสทั้งนั้น

กิเลสเะ อุปกิเลส เราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาสิ สิ่งที่เราทำคุณงามความดีขึ้นมา ถ้ามันปล่อยสิ่งที่หยาบเข้ามา มันก็ละเียดเข้ามา เวลาปล่อยสิ่งที่เิงความหยาบเข้ามาเิงความละเียดเห็นใหม่ ความว่าง โอภาส สว่างไสว อุปกิเลส กิเลสอย่างหยาบ กิเลสอย่างกลาง กิเลสอย่างละเียด

ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ภาคปริยัติ เทียบเคียงได้เลย นั่นแหละมันชื่อกิลีส ความว่าง โอภาส สว่างไสว มันเป็นชื่อของอุปกิลีส ๑๖ แล้วเราปฏิบัติแล้วเวลาพูดนะ “ว่างหมดเลย สว่างไสวเลย” นั่นนะกิลีสมันสวมเขา เพราะมันไม่มีที่มาที่ไป

ถ้ามันมีที่มาที่ไป กำหนดพุทโธๆ คำบริกรรม บริกรรมจนมันอย่างหยาบ มันอย่างกลาง อย่างละเอียด ละเอียดเข้าไป ละเอียดจนจิตมันสงบระงับ ถ้าละเอียด จิตมันเริ่มมีกำลังของมันขึ้นมาแล้วแหละ แล้วถ้าไปรู้ไปเห็นสิ่งใดละ ถ้ามันไปเห็นแสง เห็นแสง ใครเป็นคนเห็น ก็จิตเป็นผู้เห็น ก็ถามมันสิคืออะไร มันหยุดหมดละ สว่างก็คือสว่าง มันเกี่ยวอะไรกับธรรมะละ

ธรรมะ สิ่งที่ว่าจิตสงบแล้วฝึกหัดใช้ปัญญาๆ ศีล สมาธิ ปัญญา ถ้าปัญญามันเกิดขึ้น เกิดขึ้นจากการเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง เวลาฝึกหัดใช้ปัญญา ปัญญามันเริ่มขับเคลื่อนไป จักรมันจะเคลื่อน ปัญญามันจะเคลื่อนในหัวใจของตน มันเห็นแตกต่างทั้งนั้นนะ

ไอ้ที่ว่าบรรลุธรรมๆ มันเป็นสัญญาอารมณ์ที่มันคิดเองเออเอง คิดข้างเดียวไง เวลากิลีสมันสวมเขา มันสวมเขาอย่างนี้ มันเจริญเติบโตงอกงามขึ้นมาอะไรไม่ได้เลย สิ่งที่เป็น มันก็เป็นบุญและบาป

คนมีอำนาจวาสนา ถ้ามีบุญกุศลของตัวเองของตนนะ ก็รักษาหัวใจของตนได้ สิ่งที่เกิด สิ่งที่เป็น สิ่งที่เกิด สิ่งที่เกิดพิจารณานั้นมันเป็นปัญญาโลกๆ ใจ ถ้าเป็นปัญญาโลกๆ ถ้ามีสติมีปัญญา ครูปาจารย์ที่ติ่งามไง ถ้าเราฝึกหัดคำบริกรรม บริกรรมแล้วมันเครียด บริกรรมแล้วมันทุกข์มันยาก บริกรรมแล้วมันไม่ชอบ บริกรรมทำไม่ได้ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ

ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นภาคทฤษฎี สอบขึ้นมาเอนักธรรมตรี นักธรรมโท นักธรรมเอก เรียนบาลีๆ ก็จาก ๑ ประโยคจนจบ ๙ ประโยค นั่นนะ การศึกษาค้นคว้าอย่างนั้นใช้สมองจำ ใช้การวิเคราะห์วิจัยจากการศึกษา แบบการศึกษาทางโลกเขาก็ศึกษากันอย่างนั้นนั่นแหละ นั่นมันปัญญาลอกโลก

แล้วถ้าเรามีสติปัญญา สิ่งที่เราศึกษาธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาเราใช้ปัญญาอบรมสมาธิ เราก็ตรึกในสิ่งนั้น เราไม่ปล่อยให้กิลีสมันครอบงำหัวใจของตน คิดทะเยอทะยานตามกิลีสที่มันจะขับเคลื่อนไป ถ้ามีสติปัญญาขึ้นมามันก็เทียบเคียงธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ว่าสิ่งที่เป็นอดีตเป็นอนาคตมันแก้กิลีสไม่ได้ ต้องเป็นปัจจุบันธรรม

ปัจจุบัน สิ่งที่เราสัมผัสก็คิดมันก็คิดอดีตอนาคตนั่นแหละ แต่ถ้ามีสติปัญญาเท่าทันมัน มันก็เริ่มเห็นความเข้าใจผิด ความเข้าใจผิดว่า ถ้าเราคิดอย่างนั้นมันจะเป็นประโยชน์อะไร

กับเราบ้าง มันคิดแล้วดีใจเสียใจกับความรู้สึกนึกคิดอย่างนั้นนะ ถ้ามีปัญญาเท่าทันมัน มันก็จะเริ่มหยุดคิดไป

หยุดคิดเพราะความคิด คิดมาเพื่อเผาลนตัวเองไง ถ้ามันมีสติปัญญาเท่าทันมัน มันก็เห็นนะ แล้วมันก็เศร้า มันก็สมเพช แล้วถ้าเท่าทันมัน มันก็หยุด หยุดมันก็เป็นปัญญาอบรมสมาธิไป เขาเรียกว่าปัญญาทางโลกๆ นี่เขาเรียกโลกียปัญญา ปัญญาของโลก เกิดจากสัญชาตญาณ เกิดจากความรู้สึกนึกคิดทั้งนั้น ถ้าเราทำความเข้าใจของใจของเราขึ้นมาได้บ้าง ความสงบใจของเราได้ขึ้นมา มันจะมีความปกติสุข

จากเดิมคนเราตั้งแต่เกิด คิดไม่เคยหยุด นอนก็ฝัน ถ้าเป็นสมาธิมันหยุด คนเราหยุดเครื่องยนต์ของตนเองได้ มันพักเครื่องของมันได้ สิ่งที่ต้องติดเครื่องอยู่ตลอดเวลาของมัน จะตื่นจะหลับ เหมือนกันทั้งนั้น เวลาฝันไปก็เป็นจริงเป็นนิสสัย ถ้าคนไม่ฝันเลย มันก็พร้อมที่จะตื่นพร้อมที่จะคิดอยู่ตลอดเวลา มันไม่ดับเครื่อง เว้นไว้แต่หลับลึก เออ! มันมีพอได้พักสดชื่น

แล้วทำสมาธิละ ทำสมาธิ นั่งอยู่นะ มีสติรับรู้อยู่ตลอดเวลาละ มันเด่นของมันขึ้นมาละ นั่นแหละหยุดคิด สัมมาสมาธิ สมาธิก็คือสมาธิไง จิตเป็นอย่างไรๆ นั่นแหละเห็นจิตของตน รู้จักเห็นจิตของตน แต่ไม่รู้จัก ไม่รู้จักเพราะอะไร ไม่รู้จักเพราะคนทำอย่างนี้แล้วจะถามว่านี่คืออะไร อ้าว! นี่คือนั่งหยุดคิดไป หยุดคิดแล้วทำอย่างไรต่อ เดี่ยวมันก็นึกต่อ คิดโลกหรือคิดธรรมละ

คิดโลกก็คิดแบบโลกๆ คิดมีความทุกข์ความยากอยู่นี้ไง คิดก็คิดว่าอยากปฏิบัติ อยากจะบรรลุมรรค อยากจะมีคุณธรรม อยากทั้งนั้นนะ นี่คิดไป แล้วถ้ามีสติปัญญา ก็คิดอย่างนี้ก็คิดเผาลนตัวเองไป คิดธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป ตรีกในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปสอนพระโมคคัลลานะไป พระโมคคัลลานะเป็นพระโสดาบัน ฟังเทศน์พระสารีบุตรขึ้นมา ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ มันมีเหตุมีผลของมัน เท่าทันเหตุ ดับที่เหตุ เออ! บรรลุมรรคหมดเลย ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เอหิภิกขุ บวชให้ด้วย แล้วอบรมบ่มเพาะด้วย นั่งสัปหงกโง่งง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า ให้ตรีกในธรรม ให้มันตื่นขึ้นมา ให้เอาน้ำลูบหน้า ให้แขนงดูดาว แล้วถ้ามันง่วงก็นอนซะ ตื่นแล้วค่อยมาปฏิบัติ

ที่เราฝึกหัดปฏิบัติ เนสัชชิก เนสัชชิกไม่นอนๆ ไม่นอนๆ ขึ้นมา เวลามันทุกข์มันยาก มันทุกข์ยากขนาดไหน ขนาดมันทุกข์มันยากขึ้นมาเหมือนกับจะเป็นไปไม่ได้เลย แต่เวลามันสงบลงได้ มันชนะได้ ว่างหมดเลย ถ้ามันได้พักเครื่องจริงไป

ไฉนมันไม่ได้พักเครื่องจริง ดันทุ้งอยู่อย่างนั้นนะ ดันทุ้งไปมันก็กิเลสมันสวมเขาไป ดันทุ้งแล้วรู้ว่า เห็น ว่าเป็น ตามแต่กิเลสมันสวมเขาให้ กิเลสมันปลิ้นปล้อนให้ แล้วยังเวลาสวมเขาได้เขา ๒ เขาคืออะไร เทียบชีวิตเขานะ ไฉนมันไม่ใช่ ไฉนมันไม่ใช่ ของฉันถูกต้องชอบธรรม กิเลสมันสวมเขา

ถ้าเป็นธรรมๆ เราฝึกหัดปฏิบัติธรรม สติธรรม สมาธิธรรม ปัญญาธรรม ดำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ ความชอบธรรมนั้นต่างหากถึงการปฏิบัติธรรมมันจะต้องชอบธรรม ถ้าถูกต้องชอบธรรม

เราดู ทุกคนฝึกหัดประพฤติปฏิบัติมันผิดทั้งนั้นนะ ผิดเพราะอะไร ผิดเพราะมีกิเลส ผิดเพราะมีอวิชชา ผิดเพราะมีความไม่รู้ ทั้งๆ ที่เจตนาดีหวังดีนี้แหละที่จะทำคุณงามความดีขึ้นมา นี่แหละ แต่พอทำไปแล้วกิเลสมันปลิ้นปล้อนมันปลิ้นอยู่อย่างนั้นนะ

ถ้ามันปลิ้นมันปลิ้นอยู่อย่างนั้น ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันอันหนึ่ง แต่ความเข้าใจของเรา กิเลสมันพลิกมันแปลงในหัวใจของเรา นั่นเป็นอีกอันหนึ่ง เวลากิเลสมันจุดไฟนะ มันสุ่มไฟ มันยิ่งคิดเตลิดเปิดเปิงไปหมดเลย ฉะนั้น ถ้าจะคิดเตลิดเปิดเปิงไปครุบาอาจารย์ที่ดีงามนะ บริกรรมชะ หรือใช้ปัญญาอบรมสมาธิให้มันหยุดก่อน

ถ้ามันหยุดก่อน เห็นไหม คนที่หิวที่กระหายอารมณ์ที่มันผ่านมามันจับหมดนะ มันขวนขวาย มันจะเอาจริงทั้งนั้นนะ สิ่งที่มีมันหิวมันโหยเพราะมันเป็นเรื่องข้อเท็จจริง จิตนี้มันเป็นสิ่งที่น่าสมเพชเวทนา แล้วคนที่บริหารจัดการจิตของตัวเองก็ไม่มีความสามารถพอ ถ้าไม่มีความสามารถพอ มันก็ไหล ไหลไปตามนั้น แล้วถ้าเป็นนักปฏิบัติ ก็ฉันว่าฉันปฏิบัติแล้วไง เวลาพูดธรรมะ พูดธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันผิดตรงไหน

มันไม่ผิด แต่มันพูดออกมาจากความจำ มันไม่ได้พูดมาจากข้อเท็จจริง ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ ข้อเท็จจริงมันอยู่ที่ไหนล่ะ ข้อเท็จจริงมันอยู่ที่จิตดวงนั้น ถ้าจิตดวงนั้นถ้ามันอีลุ่ยฉุยแฉกอยู่ของมันนะ มันก็เตลิดเปิดเปิงสร้างเวรสร้างกรรมของมันตลอดไป

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้ในพระพุทธานุสาสนา กุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมา ให้เชื่อเรื่องเวรเรื่องกรรม กรรมคือการกระทำ แล้วชีวิตเรา เราก็มีการกระทำมามากมาย มหาศาล การกระทำมา เห็นไหม ชีวิตหนึ่ง คนเกิดมาชาติหนึ่งใช้ชีวิตของเราหนึ่งภพหนึ่งชาติ ได้ทำอะไรมาบ้าง แล้วจิตดวงนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะไม่มีต้นไม่มีปลาย มันได้สร้างสมอะไรของมันมาบ้าง

เพราะเราได้สร้างคุณงามความดีของเราขึ้นมาไง เราถึงได้มาเกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์นี้ไง แต่เป็นอริยทรัพย์ชั่วอายุขัยของเราแล้วถ้าชั่วอายุขัยของเราทำดีหรือทำชั่วล่ะ

ทำดี เห็นไหม ชาวพุทธๆ เราใจ เชื้อธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ เสียสละทาน สร้างคุณงามความดีเพื่อภพชาติที่เกิดต่อเนื่อง เกิดต่อไปข้างหน้าจะได้ไม่ต้องทุกข์ ต้องยากจนเกินไป

ทำทานร้อยพันหนไม่เท่าถือศีลบริสุทธิ์หนึ่ง ถือศีลบริสุทธิ์ร้อยพันหนไม่เท่ากับ ทำภาวนามยปัญญาขึ้นได้หนึ่ง เห็นไหม ถ้าเรมานั่งภาวนา เราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา มันจะ เข้าสู่หัวใจของตน มันเป็นบุญเป็นกุศลมากมายมหาศาล ฝึกหัดปฏิบัติของเรา ภพชาติมันจะสั้น เข้า ถึงจะไม่สิ้นสุดแห่งทุกข์ เราก็พยายามทำให้เป็นจริงเป็นนิสัยในหัวใจของตน

ถ้าเราเป็นจริงเป็นนิสัยในหัวใจของตน เห็นไหม เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบ พระพุทธศาสนา เราฟังธรรม เราเห็นสังคมวัฒนธรรมประเพณีของชาวพุทธใจ เราก็อยากฝึกหัด ประพฤติปฏิบัติ มันเป็นความชอบ มันเป็นความชอบฝังใจของตนมา แต่ความชอบมันก็เป็น อำนาจวาสนาเท่านั้น สิ่งที่อำนาจวาสนาขึ้นมา แล้วเราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมามันเป็นข้อเท็จจริง หรือไม่ใช่

ถ้ามันไม่เป็นข้อเท็จจริง เราก็จะฝึกหัดปฏิบัติของเราให้ภพชาติมันสั้นเข้า จะทำให้มัน มันคงของเราขึ้นมา มันจะทุกข์มันจะยากขนาดไหน เราจะทำคุณงามความดีของเรา ทำคุณงาม ความดีของเราละ

เวลาเราจะลึกถึงจิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เราให้ระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัม พุทธเจ้าสิ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย สร้างความดีทุกชาติๆ คิดได้แต่เรื่องดีๆ ทั้งนั้นนะ แล้วมาฝึกหัดปฏิบัติ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระโพธิสัตว์ ออกจากราชวังไปฝึกหัดปฏิบัติ ๖ ปี คิดแต่เรื่องดีๆ เรื่องดีๆ แต่มันไม่มีใครสอน มันไม่มีใครบอก แต่เพราะวาสนา ก็คิดว่าจะต้อง ศึกษาค้นคว้ากับนักปฏิบัติทั้งหลาย เพราะเขาได้ทำมาก่อนใน สุดท้ายแล้วก็วาสนานั้นแหละ มัน ไม่มีหนทางแล้วละ ไปศึกษาค้นคว้ามากับใครมันไม่ใช่ทางๆ ฉะนั้น บัดนี้เราจะฝึกหัดปฏิบัติด้วย ตัวของเราเอง

นั่นเพราะอำนาจวาสนาใจ เริ่มต้นตั้งแต่บุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณนั้นนะ ไปรู้ไปเห็น ไม่ใช่ ดึงกลับ ไม่ใช่ ดึงกลับ มันพิสูจน์ถึงว่าจิตมันมีกำลังของมัน เห็นไหม ตั้งแต่ กำหนดอานาปานสติ กิเลสมันสงบตัวลง มันเป็นข้อเท็จจริงที่จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมัน ได้สร้างสมบุญญาธิการมา ตั้งแต่อดีตชาติก็พระเวสสันดรไปไง ทศชาติไป ตั้งแต่องค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์ไว้ แล้วก่อนหน้านั้นใน ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม พุทธเจ้าท่านเทศนาว่าการ ธรรมและวินัย ท่านบอกว่าท่านเคยตกนรก เคยตกนรกก่อนหน้าที่จะ

สร้างคุณงามความดี คำว่า “ท่านก็เคยตกนรก” นั้นมันยาวไกลขนาดไหน สิ่งที่เราสร้างสมบุญญาธิการมาขนาดนั้นนะ

เวลาจุตูปปาตญาณ มันไปอนาคตอีกละ อดีตอนาคตไ้ มันถึงเป็นการพิสูจน์ในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ดังกลั้บๆ

คำว่า “ดังกลั้บ” เราปฏิบัติ เวลาว่าพุทโธหาย เอ็งมีสติหรือเปล่า เอ็งรู้อะไรบ้างหรือเปล่า

ขนาดว่ากำหนดอานาปานสติจนจิตสงบระงับ ระลึกดิตตาติไป มันยังไม่ใช่ทาง ไปอนาคตมันก็ไม่ใช่ทาง แล้วดังกลั้บ

เราเคยดื่กัันบ้างไหม เราเคยมีสติปัญญาควบคุมใจเราบ้างหรือไม่ ใจที่มันจะเข้ามาเป็นปกติสุข มันไปรู้ไปเห็นสิ่งใด เรามีสติปัญญาควบคุมดูแลหรือเปล่า

เวลาเราเริ่มฝึกหัด อาการของจิต อาการของใจที่ของแต่ละบุคคลมันมากมายมหาศาล มีแต่บุญและบาป ถ้าบุญ มันฝึกหัดไปมันก็มีความสงบบ้าง มีหลักฐานในหัวใจของตนบ้าง ถ้าเป็นบาป ภาวนาแล้วทุกข์แล้วยาก ภาวนาไม่ได้ ภาวนามันมีปัญหาไปหมดนะ

มันจะมีปัญหามากน้อยขนาดไหนมันก็เรื่องอำนาจวาสนาของตัวเอง เราได้ทำบุญทำบาปมาของตัวเอง แต่ในปัจจุบันนี้เรามีอำนาจวาสนา เราถึงจะมาฝึกหัดปฏิบัติของเราขึ้นมา ถ้าฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาแล้ว ฝึกหัดเพื่อข้อเท็จจริงหรือฝึกหัดเพื่อให้กิเลสมันสวมเขาละ ไม่มีวาสนา กิเลสมันสวมเขามาก เพราะอารมณ์ความรู้สึกที่มันรู้มันเห็นใจ

ครูบาอาจารย์ของเราที่เป็นธรรมๆ นะ ท่านฝึกหัดปฏิบัติของท่านขึ้นมา ท่านก็รู้ก็เห็น จิตมันจะเป็นอย่างไร จิตมันจะพิสดารขนาดไหน ทำไมใครจะไม่รู้ แต่รู้แล้วเชื่ออย่างนั้นหรือ

รู้แล้ววาง เราต้องการความสงบสุขเท่านั้น

สิ่งที่รู้ที่เห็นมันแถมมากเกินไป พอจิตมันมีอาการก็เห็นนิมิต เห็นนุ่นเห็นนี่ เห็นนั่นนะคือจิตมันส่งออก จิตส่งออกมันไปรับรู้ต่างๆ พลังงานมันส่งออกไปแล้ว ก็เหมือนเราใช้กำลังไปแล้ว มันก็อยู่อย่างนั้นนะ

ควรที่จะสะสม ควรที่จะมีสติยับยั้งไว้ ถ้ามันสงบ เราไม่ไปรู้ เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าดังกลั้บๆ มีสติปัญญาได้ควบคุมดูแลหรือไม่ มันรู้ไว้ก็ได้ มันจะปล่อยให้ ออกไปรู้สงสัยสิ่งใดก็จะรู้ให้ชัดเจนก็ได้

แล้วออกไปแล้วไปไหนละ ไปตะครุบเงาไง ตะครุบเงามันใช้พลังงานไป มันก็ทุกข์ก็ยากของมันไปไง เวลามันเสื่อมหมดแล้วจะกลับมาเริ่มต้นใหม่ เห็นทางจงกรรมนี้แหงเลย

แต่ครูบาอาจารย์ของเราไม่เป็นอย่างนั้น ผิดพลาดไปแล้ว เราเริ่มต้นใหม่

ธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ สิ่งที่คุณที่ผิดไปแล้วสำนึกได้ นั่นเป็นคุณงามความดีของเขา เราก็เหมือนกัน สิ่งใดที่มันผิดมันพลาดไปแล้วเราระลึกได้ ระลึกได้แล้วเราเริ่มต้นใหม่ ทำคุณงามความดีใหม่ เพราะมันยังไม่สายเกินไป

แต่ถ้ามันเตลิดเปิดเปิงไปนะ ให้กิเลสมันสวมเขาอย่างนั้น มันไม่เป็นประโยชน์กับใคร มันเป็นโทษกับตัวเอง เพราะอะไร เพราะเป็นมิจฉาทิฐิ มิจฉา มิจฉาอารมณ์ อารมณ์ที่เป็นมิจฉา มีแต่ความโลภ ความโกรธ ความหลง

เรามีสติปัญญาเท่าทันเราแล้ว เราเห็นโทษของมัน เราเห็นโทษกับความคิดเราเอง เราเห็นโทษกับจิตดวงนี้ จิตดวงนี้มันน่าสงสาร น่าสมเพช แล้วมันไม่มีสติ มันไม่มีสติไม่มีปัญญาคุ้มครองดูแล เราบวชแล้ว เราเป็นนักปฏิบัติแล้ว เราถึงแสวงหาครูบาอาจารย์

เราฝึกหัดปฏิบัติมันเป็นการฝึกหัดปฏิบัติโดยกำหนด โดยประสบการณ์จิตของเราเอง ถ้ามันกำหนดโดยประสบการณ์ โดยความรู้ความเห็นของเราเอง มันถูกต้องหรือมันชอบธรรมหรือไม่ ถ้ามันถูกต้องชอบธรรม เราก็ที่แสวงหาครูบาอาจารย์ ก็ทดสอบกับครูบาอาจารย์ของเรา

ครูบาอาจารย์ สมาธิคืออะไร สมาธิมันเป็นอย่างไร แล้วสมาธิเป็นอย่างไรแล้ว ถ้าเป็นสมาธิจริง มีความสุขไหม มี ถ้ามีความสุขแล้ว แล้วทำอย่างไรต่อ เวลาทำอย่างไรต่อ ก็ยกขึ้นสู่วิปัสสนา ยกขึ้นสู่วิปัสสนาให้เห็นสติปัญญาน ๔ ตามความเป็นจริง

ยกขึ้นสู่วิปัสสนา เราจะยกอย่างไร ยกขึ้นมา ยกของขึ้นหรือ ดึงของให้ต่ำหรือ

ยกขึ้น ระลึกขึ้น

เวลาฝึกหัดปฏิบัติใหม่ไง วิตก วิจาร ปีติ สุข เอกัคคตารมณ์ อารมณ์ของสมาธิ วิตก ถ้าไม่กำหนดพุท ไม่กำหนดโธ มันจะยกขึ้นจากใจได้หรือไม่ เราไม่นึกอะไรเลยก็ไม่มีอะไรเลยนะ ถ้าเรามีศรัทธาความเชื่อนะ เราจะมีคำบริกรรม เราระลึกนึกขึ้นมา เราจะนึก นึกนี้วิตก วิจารก็พุทโธๆ ถ้ามันเกิดปีติ มันมีความปกติสุขของมัน

เราปัดนี้ยิ่งใหญ่หนัก ปีติมันวัดค่าหัวใจของคนว่ามีบุญและบาปมากน้อยขนาดไหน เวลา มันปีติ หลวงปู่มั่นเวลาจิตสงบ โอ้โฮ! ไปทั่วจักรวาล วัฏฏะไปหมดละ แล้วต้องรู้ไว้ ต้องเริ่มต้นให้ควบคุมให้เป็นสัมมาสมาธิปกติสุขให้ได้

ปิติ สุข ถ้ามันมีปิติ มีความรู้ความเห็น มันก็มีความสุขของมัน ถ้าปิติไปเห็นถึงบาปกรรมของตน ไปเห็นถึงเวรกรรมของตน มันสลดสังเวช ปิติทุกข์หรือ ปิติต้องสุข สุขแล้วเอ็กคตารมณ์ นี่อารมณ์ของสมาธิ

อารมณ์ของสมาธิ สมาธิถ้ามันเป็นสมาธิโดยข้อเท็จจริงของมัน นี่คือเหตุ เหตุในการบริหาร เหตุการกระทำ จิตมันจะพัฒนาสูงต่ำขนาดไหน ถ้ามันเป็นความจริงนะ วิตก วิจาร ปิติ สุข เอ็กคตารมณ์ จิตตั้งมั่น จิตไม่พาดพิงอารมณ์ใดๆ ทั้งสิ้น จิตเป็นหนึ่ง สมาธิเป็นอย่างไร ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริง

แล้วสมาธิมีกำลังแล้ว ถ้ามันนุ่มไปเห็นสติปัฏฐาน ๔ ใจ คำว่า “นุ่มไปสติปัฏฐาน ๔” เพราะคนเราเกิดมามีกายกับใจ เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาก็กายกับใจของตน ร่างกายเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา นี่ร่างกายของตน ร่างกายเพื่อความสงบสุขในใจของตน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภว่าสัตว์ชนสัตว์คือหรือหัวใจของสัตว์โลก เรา นักปฏิบัติ นักปฏิบัติที่เราฝึกหัดปฏิบัติ เราก็จะดูแลหัวใจของตน ใจของตนที่น่าเวทนา ที่ธรรมสังเวช สังเวชเพราะว่าไม่มีใครคุ้มครองดูแลมัน แล้วคนที่คุ้มครองดูแลมันก็คือตัวของมัน ไม่ให้กิเลสมันสวมเขาใจ อ้างว่ารัฐธรรมนูญ บรรลุมรรค ไม่มีอะไรเป็นขึ้นเป็นอันเลย มันน่าสมเพช แล้วเวลาจะเอาจริงเอางังขึ้นมานะ ก็ฝึกหัดปฏิบัติแบบโลกๆ โลกๆ เพราะอะไร

เพราะคนเกิดมามีความรู้สึกนึกคิด ความรู้สึกนึกคิดเกิดจากจิต แต่ตัวเองไม่เคยสงบ ระวังเข้ามาจนถึงตัวจิตของตน ถ้าจิตมันจะสงบสุข มันก็จะเข้ามาเป็นปกติในจิตของตน ถ้าเป็นความปกติในหัวใจของตน มหัศจรรย์แล้ว แล้วติดหมด

ครูบาอาจารย์ท่านว่า มันจะมตายอยู่บนสมาธินี้เหวอ

แล้วมันจะตายอยู่บนสมาธิเพราะอะไร เพราะสมาธิมันเจริญแล้วเสื่อม พอเสื่อมแล้วมันเป็นสัญญา สัญญาว่าจิตมันเคยสงบสุข มันจะสงบสุขอยู่กับเราไง มันเลยทำอะไรไม่ได้ เพราะไม่มีพลัง ไม่มีกำลังใจ ไม่มีกำลัง ไม่มีอะไรเลย แต่ถ้าคนเขาสงบสุขแล้วนะ นุ่มไปเห็นสติปัฏฐาน ๔ เพราะจะพิจารณาภายในใจ

คนเกิดมานะ มันอ้างว่ามันมีเมตตา มันรักคนโน้น มันรักคนนี้ จริงๆ คือรักตัวมันเอง เบียดเบียนตนแล้วเบียดเบียนผู้อื่นไง ถ้าไม่มีตน มันจะไปเบียดเบียนใคร ถ้าไม่มีตน มันจะไปรักใคร ถ้าไม่มีตน มันจะไปยุ่งเหยิงอะไรกับใคร แต่เวลามันพูด มันโทษคนอื่นหมดเลย เวลามันสงบสุขเข้ามามันเป็นตัวของมัน

ถ้าเป็นตัวของมัน มันมีทิวสิมานะ แล้วเวลาถ้าไม่มีอำนาจวานานะ กิเลสมันสวมเขา สำคัญตนว่าปฏิบัติธรรม สำคัญตนว่าบรรลุดุธรรม สำคัญตนว่ายิ่งใหญ่ สำคัญ สำคัญตนไปหมดเลย เบียดเบียนตน แล้วก็โทษคนอื่นอีกแล้ว

แต่ถ้ามันสงบสุขของมันเข้ามา ใจมันสงบสุข แล้วมีสติปัญญา ไม่ปล่อยปละละเลย คุ่มครองดูแลให้เข้าสู่ความสงบ แล้วเข้าสู่ความสงบ มันมีความปกติสุขใช้ใหม่ แล้วจะทำอย่างไรต่อ

ถ้าทำอย่างไรต่อ ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ มันมีคำปริกรรม มันมีสติปัญญาเป็นปัญญา อบรมสมาธิ สมาธิมันจะอยู่กับเรา ถ้าเจริญแล้ว ถ้ามันมีแล้ว มันต้องเสื่อมไปแน่นอน คือมันต้องคลายออก พลังงานที่เราจะสะสมให้มันเสถียร ให้มันมั่นคงเข้ามา ชำนาญในวิธี ในการฝึกหัดปฏิบัติ

ฉะนั้น เวลาจะให้จิตมันสงบ พอสงบแล้วมันพิจารณากายนอก กายนอกคือพิจารณากายทั่วๆ ไป อย่างที่เราจะทำความสงบ เราพิจารณากาย พิจารณาดู นั่นมันเรื่องกายนอก กายนอกคือโลก กายนอกคือสังคม กายนอกคือหมู่คณะ

ภายใน พอจิตสงบแล้วให้น้อมไปเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม ภายใน ภายใน คือในจิตของตน

จิตเป็นอย่างไร

จิตเป็นสัมมาสมาธิ จิตมันสงบระงับแล้ว ถ้ามันไม่น้อมไป หรือถ้ามันไม่เห็นสติปัฏฐาน ๔ แล้วจะพิจารณาอะไร คือล สมาธิ ปัญญา แล้วปัญญามันจะเกิดอย่างไร

เวลาปัญญามันจะเกิดนะ คนที่ภาวนาไม่เป็น นั่งสมาธิเดียวปัญญามันจะเกิดเอง

นั่นนะแสดงว่าฟังชานมาตลอด นั่นละกิเลสมันสวมเขา สวมเขาให้ว่าความคิดที่คิดแบบโลกนั่นนะคือภาวนามยปัญญา ปัญญาอย่างนั้นมันเป็นปัญญาของผู้เรียน ป. ๑ ถึง ป. ๙ เขาใช้ปัญญาศึกษาค้นคว้า เขาพิจารณาของเขา นั่นปัญญาอย่างนั้นปัญญาศึกษาค้นคว้า มันเป็นเรื่องโลก มันเป็นเรื่องเกิดจากสมอง เกิดจากการศึกษาค้นคว้าเป็นสุตมยปัญญา ปัญญาคือการศึกษาเล่าเรียน

จินตมยปัญญาก็ปัญญาที่จินตนาการ ปัญญาที่เราควบคุมดูแล ถ้ามันเป็นปัญญาอบรมสมาธิมันจะสงบเข้ามา สงบเข้ามาแล้ว ถ้าจิตมันสงบ จิตมันมีกำลังของมัน ไม่ให้กิเลสมันสวมเขาว่าบรรลุดุธรรม ติดสมาธิใจ สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ๆ

มันก็แก้ไม่ได้อยู่แล้ว แล้วไม่ใช่แก้ไม่ได้อย่างเดียวนะ มันเจริญแล้วเสื่อมด้วย ฤษีชีไพร เขาได้สมบัติ ๘ เขาเหาะเหินเดินฟ้าได้ แต่เวลามันเสื่อมแล้วจบ มันจะเป็นอีกมันก็ต้องเริ่มต้นใหม่

ปฐมฌาน ทุตติยฌาน ตติยฌาน จตุตถฌาน ฌาน ๔ รูปฌาน อรูปฌาน ทำอย่างไร ถ้ามันเป็นจริงใจ เป็นจริงมันก็เป็นฌาน ฌานสมบัติไง ฌานสมบัติก็อภิญญาไง นี่ในบุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณไง มันรู้มันเห็นแล้วได้อะไรขึ้นมา

มัคโค ทางอันเอก ทางสายกลางพระพุทธานุสสา

ทางสายกลางพระพุทธานุสสา จิตสงบระงับหรือไม่ ถ้าจิตสงบระงับแล้ว พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน น้อมไป ถ้ามีอำนาจวาสนามันจะรู้มันจะเห็นของมันโดยข้อเท็จจริง ถ้าน้อมไป มันมหัศจรรย์ มหัศจรรย์เพราะอะไร

เพราะธรรมชาติของคน สัญญาอารมณ์ สังคมเขามีความเข้าใจกันอย่างนั้น เราก็มีความเข้าใจอย่างนั้น เรามีความเข้าใจทางภาคทฤษฎี เรามีความเข้าใจธรรมะทั้งนั้นนะ แต่พอจิตสงบแล้วน้อมไปเห็นสติปัฏฐาน ๔ อ้าว! มันคนละเรื่องเลย

สุตมยปัญญา จินตมยปัญญา ภาวนามยปัญญา เวลามันเกิด ถ้ามันยกขึ้น การก้าวเดินไป รู้เห็นแล้วทำอะไรต่อ แล้วเวลาทำทำด้วยอะไร

ทำด้วยมรรค เวลามันเคลื่อน เวลาปัญญามันเคลื่อนเป็นธรรมจักรขึ้นมา โอ้ย! มันเห็นหมดนะ นี่มันจะเข้าสู่ภาวนามยปัญญา มันจะเข้าสู่โลกุตตรธรรม มันจะเข้าสู่

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปศึกษาเล่าเรียนกับเขามา มันไม่ใช่หนทาง ไปศึกษากับใครมา ค้นคว้ามา ไปศึกษากับเจ้าลัทธิต่างๆ ขึ้นมา สมบัติ ๖ สมบัติ ๘ เขาศึกษา ก็เป็นหมดนะ แต่เวลาอาสวัชฌญาณ ทางสายกลางในพระพุทธานุสสา เวลาบุพเพนิวาสานุสติญาณก็ถึงกลับ จุตูปปาตญาณก็ถึงกลับ แล้วเวลามัคโค เวลาหนทาง เวลาที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมโดยชอบ เวลามันชำระล้างกิเลสเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป เห็นไหม

เวลาชำระล้างกิเลส ผู้ที่ขีปปาปัญญา ผู้ที่ปฏิบัติง่ายรู้ง่าย ถ้ามีอำนาจวาสนา พริบ! กิเลสขาดหมด พญามารๆ คร่ำครวญร้องไห้

“เจ้าชายสิทธัตถะจะพ้นจากมือเราไป”

พัน พันอยู่แล้ว เพราะอาศัยกษัตริย์ทำลายอวิชา ทำลายพญามาร เรือนยอดของเรือน ๓ หลัง เราได้หักลงแล้ว เวลาความโลภ ความโกรธ ความหลงที่จะมาแก้ไขเหตุการณ์ต่างๆ เป็นไปไม่ได้

แต่ในการฝึกหัดปฏิบัติของเรา สาวกสาวกะที่ได้ยินได้ฟังไป บุคคลผู้ที่ ๑ ผู้ที่ ๒ ผู้ที่ ๓ ผู้ที่ ๔ ผู้ที่ ๕ มันก็ไปจบลงตรงอวิชา จบลงพญามารนั้น เรือนยอดของเรือน ๓ หลังต้องหักลง

ถ้าหัก หักอย่างไร

ในวงกรรมฐานนะ เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านตรวจสอบของท่าน เพราะอะไร เพราะต้องสร้างธรรมทายาท กึ่งกลางพระพุทธศาสนา ศาสนาจะเจริญขึ้นอีกหนหนึ่ง เจริญตั้งแต่หลวงปู่เสาร์ท่านปฏิบัติของท่านเป็นผู้บุกเบิก แล้วประจักษ์พยานละ พยานที่ฝึกหัดปฏิบัติ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงอัมมจักขุ พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม นี่ไง สิ่งที่เราได้เห็น พระอัญญาโกณฑัญญะเป็นพยานได้ แล้วเวลาเทศนาว่าการบัญญัติทั้งหมดยกเป็นพระโสดาบัน เทศอนัตตลักษณะสูตรขึ้นมา เป็นพระอรหันต์ขึ้นมาทั้งสิ้น ไปได้ยสะอีก ๕๕

๖๐ องค์พ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านฝึกหัดปฏิบัติของท่านขึ้นมาเป็นข้อเท็จจริงในหัวใจของท่าน แล้วใครจะเป็นพยาน เวลาอบรมบ่มเพาะขึ้นมาได้หลวงปู่แหวน ครูบาอาจารย์ ก็ฝึกมาเอง เป็นคนปั้นมาเอง ทำไมท่านจะไม่รู้ มันรู้อยู่ นั่นเป็นประจักษ์พยานต่อกัน แล้วเป็นสัจจะจะเป็นความจริงด้วยเคารพบูชา กตัญญูทเวที่เป็นเครื่องหมายของคนดี

หลวงตาพระมหาบัวท่านบอกว่า “หลวงปู่มั่นเป่ากระหม่อมเรามา หลวงปู่มั่นเป่ากระหม่อมเรามา” เวลาหลวงตาขึ้นไปหาหลวงปู่มั่นไป “เราก็มียของเรา”

สิ่งที่รู้ที่เห็นนี่ไง เวลากิเลสมันพลิกมันแปลงขึ้นมาใจ ตัวเองก็มีอำนาจวาสนาขึ้นมา เพราะฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา จนหลวงตาพระมหาบัวท่านก็สิ้นกิเลสเป็นพระอรหันต์ไปเหมือนกัน แต่กว่าที่ท่านจะขึ้นไปหาหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นจะแก้ไขของท่านมาแต่ละวรรคแต่ละตอนเหมือนกัน

ครูบาอาจารย์ที่ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาไม่มีกิเลสหรือ ไม่มีใครคอยขัดแย้งขัดขวางในการฝึกหัดปฏิบัติหรือ เยอะแยะ โดยข้อเท็จจริงเลย พญามารๆ มันครอบคลุมหัวใจของสัตว์โลก

เวลามองสังขมสิ ทำไมคนนี่คิดอย่างนั้น ทำไมคนนี่คิดอย่างนี้ มันร้อยแปดพันเก้า นั่นก็วาสนาของเขา เห็นแล้วมันธรรมสังเวชใจ สังเวชในจิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ แล้วยังลุ่มหลงอยู่กับกิเลสตัณหาความทะยานอยากอย่างนั้น

เราต่างหากมีอำนาจวาสนาขึ้นมา เราจะประพฤติปฏิบัติให้เป็นตบะธรรมแผดเผาทำลายล้างสิ่งที่เป็นอวิชชาๆ ในหัวใจของตน

บุคคลคนที่ ๑ สังโยชน ๓ สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส ขาดไปจากหัวใจดั้งเดิมขาด เห็นหรือเปล่า เห็นอย่างนั้นหรือไม่ ดั้งเดิมขาดแล้วคุณสมบัติละ คุณสมบัติของพระโสดาบันเป็นอย่างไร คุณสมบัติของพระสกิทาคามี คุณสมบัติของพระอนาคามี คุณสมบัติของพระอรหันต์เป็นอย่างไร มันไม่มีใช่ไหม ถ้าไม่มี หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านจะตรวจสอบลูกศิษย์ของท่านได้อย่างไร

เวลามาท่านรู้เลยอยู่ขั้นไหน มีอำนาจวาสนาอะไร จะประพฤติปฏิบัติได้หรือไม่ ถ้าไม่ได้ท่านไล่ออกหมดละ ท่านไม่ให้อยู่ ที่ให้อยู่ๆ เพราะพยายามจะบั่น จะสร้างธรรมทายาท จะสร้างผู้ที่ยืนยันธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วถ้ามันยืนยันๆ ยืนยันในหัวใจของผู้ที่ประพฤติปฏิบัตินั้น

เวลามีดีเวลาบอดทุกคนรู้ได้ เวลามันเป็นจริงไม่รู้ไม่เห็นพูดอะไร ไม่รู้ไม่เห็นจะเอาพยานหลักฐานมาจากไหน แต่ถ้ารู้ถ้าเห็นนะ กิเลสมันสวมเขา รู้โดยกิเลสใจ ก็พูดธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผิดตรงไหน ก็พูดเหมือนกัน ก็ถูกศิษย์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยกัน

ใช่ พูดเหมือนกัน แต่พูดโดยปาก หลวงปู่มั่นต้องการให้พูดจากใจ พูดโดยปากมันเอาสมองจำ มันเป็นสัญญา มันเป็นการจำได้หมายรู้

ครูบาอาจารย์ที่ติงามท่านฝึกหัดปฏิบัติไว้ ท่านไม่บอกเคล็ดใครหรอก ถ้าบอกเคล็ดเท่ากับทำลายลูกศิษย์ของตน มันรู้ก่อนไง มันจำภาพได้หมดละ

ดูสิ ดูพระอานนท์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน

“อานนท์อีก ๓ เดือนข้างหน้าเธอจะเป็นพระอรหันต์ เธออย่าเสียใจไปเลย ผู้ที่อุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์ใดมาก็แล้วแต่ ถ้ามาแล้วจะไม่ทำได้มากไปกว่าเธอ เธอได้สร้างอำนาจวาสนาไว้มาก เราปรินิพพานไปแล้ว อีก ๓ เดือนข้างหน้าเธอจะมีการปฐมสังคายนา เธอจะได้เป็นพระอรหันต์วันนั้น”

จนงานขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเรียบร้อยไปทั้งสิ้น แล้วพระกัสสปะขึ้นมา เห็นพระผู้เฒ่าเฒ่า

“ดี องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้วยิ่งดีใหญ่เลย ต่อไปนี้จะได้ไม่มี คนคอยไขกคคอยสับ”

พระกัสสปะฟังแล้วมันสะท้อนใจมาก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพิ่งปรินิพพาน มีพระคิตัวอย่างนี้ มีพระต้องการทำอย่างนี้ ก็เลยประชุมสงฆ์ หาพระอรหันต์ ๕๐๐ องค์มาทำสังคายนา แล้วจดจำไว้ ท่องบ่นกันมา อย่าให้ใครได้มาติฉินนินทา อย่าให้ใครมาจาบจ้วงธรรม และวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “อาณนทีก ๓ เดือนข้างหน้าเขาจะมีปฐมสังคายนา เธอจะได้เป็นพระอรหันต์วันนั้น”

นี่สัญญา พระอาณนทีกี่ว่า พรุ่งนี้เขาจะปฐมสังคายนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าเราจะเป็นพระอรหันต์ในวันนั้นนะ

คิดแต่อย่างนั้นนะ สงงะ สงงะ ยึดมั่นคำพูดขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะว่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่เคยพูดอะไรผิดทั้งนั้นนะ มันส่งไปตรงนั้น แล้วเวลาเอาจริง เอาจริงขึ้นมา จนจะหมดเวลาอยู่แล้ว เขาจะปฐมสังคายนาอยู่แล้ว เออ! มันเต็มทีแล้ว วางหมดเลย จะพัก เอนลง นี่ปัจจุบัน เป็นสัจจะเป็นความจริง เป็นอัสวัชยญาณทำลายอวิชชาในหัวใจของพระอาณนทีก พระอาณนทีกเป็นพระอรหันต์เลย แต่ก่อนหน้านั้นจิตมันไปเกี่ยว มันส่งออกไปเกี่ยวกับสัญญาความจำ

เวลาพูด พูดจากปาก ครูบาอาจารย์ต้องการพูดจากใจ

แล้วพูดจากใจ ใจมันเป็นอย่างไร ใจมันเป็นอย่างไรก็ต้องผู้ที่ฝึกหัดปฏิบัตินั้นตาม ข้อเท็จจริงในใจของเขา

ถ้าใจของเขาว่างๆ ว่างๆ เวลาพูดไม่มีสติเลยเนาะ ว่างๆ ว่างๆ

แต่ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริง จิตจะเป็นอย่างนี้ อย่างนี้ อย่างนี้ แล้วเป็นอย่างนี้ หยาบ กลางละเอียด เคยเป็นอย่างนี้ แล้วเดี๋ยวนี้ทำไม่ได้ เดี่ยวนี้ทำไม่ได้เลย ทำไม่ได้เพราะอะไร เพราะมันร้อนเป็นไฟ เวลาจิตมันเสื่อมนี้ร้อนอย่างกับไฟ แล้วทำอย่างไรละ

ถ้ามีครูบาอาจารย์นะ ท่านจะให้ศีลให้พร ให้กำลังใจ แล้วมีสติมีปัญญาพื้นพุ่มนั้นขึ้นมา พื้นพุ่มก็สติควบคุมด้วยคำบริกรรม การทำความสงบ ๔๐ วิธีการ ปัญญาจะเกิดเองไม่มี ถ้า

ปัญญาจะเกิดเอง ถ้าชีไพรในสมัยพุทธกาลเป็นพระอรหันต์ไปหมดแล้ว เป็นไปไม่ได้ ปัญญาจะเกิดเองเป็นไปไม่ได้ แต่ถ้ามันจะเป็น เราต้องฝึกหัด ยกขึ้น

สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ แต่พื้นฐานของสมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน งานมันจะเกิดขึ้น

หลวงปู่มั่นท่านว่า จิตเป็นอย่างไร

นั่นนะฐานของจิต ฐานคือภวาสวะ ฐานคือภพ ภพที่เป็นนามธรรมยิ่งใหญ่ เพราะไม่มีใครรู้ ไม่มีใครเห็น ไม่มีใครเคยพบ ไม่มีใครเคยพบตัวตนของตน

ทำความเข้าใจของใจเข้ามาๆ ถ้าใจสงบระงับ สมถกรรมฐาน

สมถกรรมฐาน สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ ฐานนั้นเดี๋ยวมันก็หายไป ฐานนั้นที่เป็นได้ เป็นสัมมาทิฐิรู้ความถูกต้องชอบธรรม เรารู้เราเห็นของเรา แต่เราทำอะไรไม่เป็นไร

พระทำความสงบแล้วยกขึ้นสูวิปัสสนาไม่เป็น มันก็แค่นั้น แล้วมันก็เสื่อมไป มันจะอยู่กับจิตใจตลอดไปเป็นไปไม่ได้ ถ้ามันจะอยู่ตลอดไป ถ้าชีไพรได้ฉานสมาบัติ ทำไมมันเสื่อมล่ะ ทำไมไม่อยู่กับจิตดวงนั้นตลอดไปล่ะ

กำลัง สมาธิเกิดจากจิต ไม่ใช่จิต สมาธิเป็นสมาธิ จิตเป็นจิต

แล้วถ้าจิตที่มันเป็นปุถุชนคนหนามันไม่เคยเห็นจิต มันเห็นแต่ความคิดของตัวเองที่หลงไหลไปโดยกิเลสมันสวมเขา กิเลสมันอ้างธรรมะขึ้นมาแล้วมันสวมเขาจิตดวงนั้น แล้วมันก็ขับเคลื่อนไป เพราะไม่มีจิตดวงนั้นมันก็ไม่มีความหมาย ไม่มีจิตดวงนั้นมันก็ไม่มีชีวิต ไม่มีจิตดวงนั้นมันจะมีความรู้สึกนึกคิดขึ้นมาได้อย่างไร ความคิดเกิดจากจิต ไม่ใช่จิต แต่จิตมันก็โง่เขลาให้กิเลสมันสวมเขาใจ แล้วมีเขา ๒ เขาเที่ยวไปขวิดคนนั้น ขวิดคนนี้

แต่ถ้าทำความสงบใจเข้ามาล่ะ ใจมันสงบแล้วยกขึ้นสูวิปัสสนา น้อมไป ไม่รู้ไม่เห็นก็ชุดคู่กันคว่ำ ของมันมี กิเลสมันมีอยู่กลางหัวใจ

กิเลสมันเป็นนามธรรม กิเลส อวิชชาอยู่ที่ฐิติจิต จิตเดิมแท้ ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม มันสว่างไสว สว่างไสว จิตประภัสสร จิตเดิมแท้นี้หมองไปด้วยอุปกิเลส จิตเดิมแท้นี้เป็นผู้ข้ามพ้นจิตเดิมแท้เป็นผู้กระทำ แต่จิตเดิมแท้ใครเห็น

สมาธิเป็นสมาธิ สมาธิเห็นแสง แสงก็คือแสง แต่ถ้าเข้าไปถึงความสว่างไสว เข้าไปถึงจิตเดิมแท้นั้น ถ้าละเข้าไปเป็นขั้นเป็นตอนเข้าไป ละถึงพระอนาคามี พระอนาคามีก็คาอยู่นั่น ติด

อยู่นั่นไง เวลายกขึ้นสู่วิปัสสนา จิตเดิมแท้นี้ผ่องใส จิตเดิมแท้นี้จะเป็นผู้ข้ามพ้น แล้วข้ามพ้นอย่างไร

ข้ามพ้นด้วยปัจจัยการใด เพราะมันมีตัวของมัน มันถึงเป็นของมัน เพราะมันมีของมัน มันถึงมีรูปมีนาม พอมีรูปมีนามก็คิดของมันไป

ความคิดเกิดจากจิต ไม่ใช่จิต สมาธิก็ไม่ใช่จิต สมาธิเกิดจากการฝึกหัด เกิดจากการฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา แล้วเกิดถ้าเป็นปัญญาละ ปัญญาอะไร

ปัญญาโลก ปัญญาโลกก็โลกียปัญญา ปัญญาโลกก็ปัญญาสมมต ปัญญาจากปาก

ถ้าเป็นปัญญาธรรม ปัญญาจากใจละ เกิดปัญญาจากใจก็ปัญญาจักขุญาณไง ใจมันมีญาณทัสสนะ ยถาภูตัง เกิดญาณทัสสนะ เกิดรู้เกิดเห็นไง เวลามันสมดุขของมัน มรรคสามัคคี สมุจเฉทปหาน นิโรธ นิโรธดับหมด ดับกิเลสละ แต่เหลือจิตใจที่ผ่องแผ้ว กิเลสตายชัดๆ

ไม่ใช่ให้กิเลสมันสวมเขา อ่างไปเรื่อย พุดไปเรื่อย อ่างเลห์ พุดข้างเดียวก็เป็นการอ่าง อ่างของกิเลสไง แต่มันเป็นสิทธิเสรีภาพ

ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งสิทธิเสรีภาพ เสรีภาพที่เขาต้องฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาในหัวใจของเขาเอง ถ้าฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาในหัวใจของเขาเอง เป็นธรรมทายาท ธรรมทายาทที่เป็นหลักในบริษัท ๔ เป็นหลัก หลักเพราะอะไร เพราะเขามีวิหารธรรม หลักการในพระพุทธศาสนา ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

เบิกบานในช่วงชีวิต ถึงที่สุดแล้วต้องทิ้งไปทั้งนั้น เพราะมันเป็นสัจจะเป็นความจริง สัจจะเป็นความจริง สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้น ชีวิตนี้เกิดขึ้น ชีวิตนี้ต้องดับไป แต่ชีวิตนี้เกิดขึ้น เกิดขึ้นมา พระโพธิสัตว์ สร้างคุณงามความดีขึ้นมาเพื่อให้หัวใจดวงนี้มีคุณประโยชน์ขึ้นมา

ทำบุญและทำบาปตกลงที่ใจของตนทั้งสิ้น ประพฤติปฏิบัติมากิเลสมันสวมเขา มันก็เป็นเรื่องของกิเลสทั้งสิ้น ถ้าฝึกหัดปฏิบัติธรรมตามความเป็นจริงขึ้นมา ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม โลกนี้จะไม่ว่างจากพระอรหันต์ทั้งสิ้น เอวัง